

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра економіки та фінансів

"ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА"

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ**

**для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти спеціальності 051 «Економіка»,
галузь знань 05 «Соціальні і поведінкові науки»,
ОП «Економіка та бізнес»**

Мукачево
МДУ 2023

УДК 658.5(072)(076.5)

*Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол № 6 від 26.01.2023 р.*

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри економіки та фінансів
протокол № 7 від 26.12.2022 р.*

Укладач

Росола У. В. – доцент кафедри економіки та фінансів МДУ

Рецензент:

Пугачевська К.Й., к.е.н., доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами та туризму

О-64

Організація виробництва: Методичні рекомендації до проведення практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка», галузь знань 05 «Соціальні і поведінкові науки», ОП «Економіка та бізнес» /укладач У. В. Росола. – Мукачево: МДУ, 2022. –21 с.

© МДУ, 2023

ЗМІСТ

Загальні положення	4
Опис навчальної дисципліни	5
Структура навчальної дисципліни	6
Програма навчальної дисципліни	7
Теми практичних занять	10
Самостійна робота	12
Індивідуальне завдання	14
Засоби для проведення поточного та підсумкового контролю	15
Методичне забезпечення	18
Рекомендована література	18

1. Загальні положення

Мета вивчення курсу «Організація виробництва» - оволодіння студентами основними принципами та методами організації промислового виробництва, набуття необхідних практичних навиків застосування набутих теоретичних знань.

Завдання курсу: розглянути суть, цілі та завдання організації виробництва, особливості виробничих та технологічних процесів, поняття та структуру виробничої системи; організаційні типи виробництва; розрахунки і шляхи скорочення тривалості виробничого циклу; методи організації виробництва; просторове розташування елементів виробництва, його технічного обслуговування та регулювання; організація та нормування трудових процесів; комплексна технічна підготовка виробництва; формування якості і забезпечення конкурентоспроможності продукції (послуг); оперативне управління виробництвом.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати: основні методологічні засади організації виробництва, структуру виробничого процесу та виробничого циклу, виробничу структуру підприємства, питання організації виробничого процесу в просторі і часі, особливості різних типів виробництва, характеристики поточкових і не поточкових методів організації виробництва, етапи комплексної технічної підготовки виробництва, поняття та управління якістю продукції, основи оперативного управління виробництвом.

вміти: структурувати виробничі підрозділи підприємства за їхнім призначенням у загальному виробничому процесі, визначати тривалість виробничого циклу при різних видах руху предметів праці, розраховувати необхідну кількість обладнання та оптимальних розмір партії виробів при не поточковому методі виробництва, визначати основні параметри поточної лінії, розраховувати виробничу потужність підприємства, основні показники організації та нормування праці, обґрунтувати вибір технологічного процесу, скласти лінійний графік виконання робіт тощо.

Курс "Організація виробництва" вивчається в тісному зв'язку з іншими дисциплінами: "Економіка підприємства", "Планування діяльності підприємства", "Економічний аналіз діяльності підприємства", "Економіка праці", "Менеджмент" тощо.

Структура курсу "Організація виробництва" включає 12 тем, в яких розглядаються функціональні, просторові та часові аспекти організації виробництва. Зокрема, розглядаються питання виробничого процесу та виробничої структури підприємства, вибору місця розміщення виробництва, організації виробництва в просторі і в часі, організації та нормування праці, організації допоміжного та обслуговуючого виробництва, технічної підготовки виробництва, забезпечення контролю за якістю продукції, здійснення поточного управління виробництвом та забезпечення його адаптивних властивостей тощо.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен оволодіти:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності:

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

Спеціальні компетентності:

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію

СК15. Здатність розуміти та використовувати причинно-наслідкові зв'язки між умовами функціонування та результатами діяльності бізнес-структур

Результати навчання:

РН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

РН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

2. Опис навчальної дисципліни «Організація виробництва»

Найменування показників	Галузь знань, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 Соціальні і поведінкові науки (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 1	перший (бакалаврський) рівень спеціальність 051 Економіка (шифр і назва)		
Змістових модулів – 2		третій	
Індивідуальне завдання – 10 год		5 семестр	
Загальна кількість годин – 150		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: «Бакалавр»	год. 32	
		Практичні	
		год. 30	
		Самостійна робота	
		год. 88	
		Вид контролю- екзамен	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 62/88

3. Структура навчальної дисципліни "Організація виробництва"

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	інд		с.р	л	п
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА								
Тема 1. Поняття та зміст організації виробництва	8	2	2		4			
Тема 2. Виробничі системи	12	4	4		4			
Тема 3. Форми та типи організації виробництва промислового підприємства	10	4	2		4			
Тема 4. Організація трудових процесів і робочих місць	12	4	4		4			
Разом за змістовим модулем 1	42	14	12		16			
Змістовий модуль II. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО ПРОЦЕСУ								
Тема 5. Організація виробничого процесу в часі	15	4	4		7			
Тема 6. Нормування часу	15	4	4		7			
Тема 7. Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції	13	4	2		7			
Тема 8. Організація допоміжних виробництв	11	2	2		7			
Тема 9. Організація обслуговуючих господарств	11	2	2		7			
Тема 10. Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції.	11	2	2		7			
Разом за змістовим модулем 2	76	18	16		42			
<i>Контрольна робота</i>	2		2					
<i>Підготовка до екзамену</i>	30				30			
Усього годин	150	32	30		88			

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА»

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА

Тема 1. ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА

Сутність поняття «організація». Загальні закони організації. Історія розвитку науки про організацію виробництва. Зміст та задачі організації виробництва.

Тема 2. ВИРОБНИЧІ СИСТЕМИ

Визначення системи, її елементи. Підприємство як відкрита система та її склад. Властивості виробничих систем. Виробнича структура підприємства. Види виробничих структур. Типи виробничих структур. Показники, які характеризують виробничу структуру підприємства

Тема 3. ФОРМИ ТА ТИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Форми організації виробництва. Типи виробництв. Зміст виробничих процесів на промисловому підприємстві. Основні принципи організації виробництва на підприємстві

Тема 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТРУДОВИХ ПРОЦЕСІВ І РОБОЧИХ МІСЦЬ

Взаємозв'язок виробничого, технологічного та трудового процесів. Поняття трудового процесу. Класифікація трудових процесів. Сутність, цілі і завдання організації праці. Поділ праці, його мета та види робочих місць. Вимоги до організації робочих місць. Планування робочих місць. Система обслуговування робочих місць

Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО ПРОЦЕСУ

Тема 5. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО ПРОЦЕСУ В ЧАСІ

Сутність організації виробничих процесів у часі. Поняття тривалості виробничого циклу та його структура. Чинники виробничого циклу. Розрахунок тривалості виробничого циклу при різних видах руху предметів праці: послідовному, паралельному, паралельно-послідовному

Тема 6. НОРМУВАННЯ ПРАЦІ

Сутність нормування праці. Об'єкт і предмет нормування. Система норм праці. Класифікація затрат робочого часу. Типова структура норми часу. Методи аналізу затрат робочого часу: метод безпосередніх вимірів, фотографія робочого дня, фотохронометраж. Призначення та класифікація нормативів праці

Тема 7. Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції

Система створення та освоєння нової продукції. Життєвий цикл продукції (процесів) та характеристика етапів. Сутність комплексної підготовки виробництва та її складові. Особливості створення та освоєння продукту: етапи, процедури. Організаційні форми й методи досліджень, проектування та освоєння виробів. Організація науково-технічних досліджень і проектно-конструкторської підготовки. Поняття, цілей завдання проектно-конструкторської підготовки. Основні етапи проектування виробів. Особливості проектування

виробів для різних типів виробництва. Сутність та мета технологічної підготовки. Склад системи технологічної підготовки виробництва. Методи оцінки та вибір технологічного процесу. Проектування інструменту й оснащення.

Тема 8. Організація допоміжних виробництв.

Концептуальні підходи до організації виробничої інфраструктури підприємства. Структурні підрозділи та їх завдання. Зміст технічного обслуговування виробництва. Роль служб технічного обслуговування. Підрозділи інфраструктури та їх функції. Спільні принципи технічного обслуговування виробництва. Тенденції розвитку обслуговуючих підрозділів та служб.

Організація інструментального господарства. Основні завдання інструментального господарства. Класифікація технічного оснащення. Планування забезпечення підприємства оснащенням. Нормування витрат оснащення. Оборотний фонд оснащення. Структура цехових запасів оснащення. Максимальний запас оснащення. Система планування – на замовлення. Оцінка ефективності інструментального господарства. Шляхи удосконалення інструментального обслуговування.

Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання. Головне завдання ремонтного господарства. Основні функції ремонтного господарства. Сутнісно-функціональна характеристика ремонтного господарства. Фактори, що визначають структуру ремонтного господарства підприємства. Структура та управління ремонтним господарством. Функції і склад ремонтно-механічного цеху. Цехова ремонтна база. Система планово-запобіжних ремонтів. Нормативи системи планово-запобіжних ремонтів. Загальний річний обсяг ремонтних робіт та його розрахунок. Основні етапи проведення ремонтних робіт. Форми організації ремонту. Методи виконання ремонтних робіт. Показники діяльності ремонтного господарства. Напрями вдосконалення ремонтного господарства.

Тема 9. Організація обслуговуючих господарств.

Організація транспортного господарства. Роль транспортного господарства. Основні види транспортних робіт. Фактори, що впливають на структуру транспортного господарства. Класифікація транспортних засобів. Показники стану транспортного господарства. Маршрути руху транспортних засобів на підприємстві. Визначення кількості транспортних засобів. Показники використання внутрішнього транспорту. Перспективи розвитку транспортних господарств.

Організація енергетичного господарства. Основне завдання організації енергетичного господарства. Основні види енергетичних процесів та їх характеристика. Основні складові структури енергетичного господарства. Нормування витрат енергоносіїв. Планування потреб підприємства у енергоносіях. Основні показники, що характеризують енергетичне господарство. Напрями вдосконалення організації енергетичного господарства.

Організація складського господарства. Головне завдання організації складського господарства. Основні функції складського господарства. Місце складського господарства в логістичному ланцюгу – постачання – виробництво – збут. Класифікація складів.

Проблеми розміщення складів. Оцінка рівня оснащення складів. Критерії оптимізації ефективності складського господарства. Показники оцінки діяльності складського господарства. Основні чинники активізації використання складів.

Тема 10. Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції.

Суть, задачі і органи контролю якості продукції. Управління якістю та життєвий цикл продукції. Поняття контролю якості. Служби контролю якості. Міжнародні стандарти якості. Система менеджменту якості.

Організація технічного контролю. Сфера впливу технічного контролю. Принципи організації технічного контролю – принцип відповідності, принцип комплексності, принцип безперервності, принцип паралельності, принцип поєднання, принцип автоматичності,

принцип профілактичності. Організація бездефектної праці. Сукупність принципів організації технічного контролю і його функції. Основні недоліки системи технічного контролю.

Якість продукції та її показники. Поняття якості продукції. Сучасне трактування якості продукції. Кількісна оцінка якості продукції за допомогою системи параметрів. Параметри продукції як об'єкту проектування. Виробничо-технічні параметри. Експлуатаційні параметри. Оцінка якості продукції за допомогою показників. Інтегральний показник якості. Показники продукції як об'єкту експлуатації. Показники якості на етапі реалізації продукції. Показники сервісних функцій. Економічні показники якості продукції. Якість продукції як система. Система стандартизації.

Об'єкти, види та методи контролю якості продукції. Система технічного контролю. Форми контролю за етапами виробничого процесу. Форми контролю за охопленням виробів. Форми контролю за часом зв'язку з об'єктом контролю. Форми контролю за об'єктами. Загальна класифікація видів контролю якості продукції.

Організація управління якістю продукції. Комплексна система управління якістю продукції. Напрями удосконалення системи управління якістю продукції. Функції підприємства для забезпечення якості продукції.

5. Теми практичних занять

Практичне заняття №1

Поняття та зміст організації виробництва

1. Сутність і суспільне значення виробництва.
2. Предмет і методи науки.
3. Завдання науки і її місце серед інших наук.

Література

1. *Організація виробництва: [навчальний посібник] / [Г.Є. Мазнев, С.М. Калініченко, І.С. Щербакова, О.В. Грідін]; за ред. Г.Є. Мазнева. – [вид. 2-ге випр. і доп.]. – Харків: Вид-во «Майдан», 2013. – 604 с.*
2. *Петров В. М. Організація виробництва та планування діяльності на підприємствах АПК: навч. посібник / В. М. Петров / Харк. нац. аграр. унт. – Х.: Майдан, 2016. – 362 с.*
3. *Прохорова В. В. Організація виробництва : навч. посібник / В. В. Прохорова, О. Ю. Давидова. – Х. : Вид-во Іванченка І.С., 2018. – 275 с.*

Практичне заняття №2

Виробничі системи і процеси

1. Виробництво як відкрита система.
2. Технологічні і виробничі процеси.
3. Принципи раціональної організації виробничого процесу.
4. Організаційні типи виробництва.

Література

1. *Васильков В.Г. Організація виробництва: навч. посіб. / В. Г. Васильков –2-ге вид. – К. : КНЕУ, 2008. – 524 с.*
2. *Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. та ін. Організація і планування сільськогосподарського виробництва: підруч. / Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 456 с.*

Практичне заняття №3

Форми та типи організації виробництва промислового підприємства

1. Виробнича структура підприємства і організація виробництва в просторі.
2. Організація процесу виробництва в часі.
3. Типи організації виробництва.
4. Методи організації виробництва

Література

1. *Організація виробництва: [навчальний посібник] / [Г.Є. Мазнев, С.М. Калініченко, І.С. Щербакова, О.В. Грідін]; за ред. Г.Є. Мазнева. – [вид. 2-ге випр. і доп.]. – Харків: Вид-во «Майдан», 2013. – 604 с.*
2. *Прохорова В. В. Організація виробництва : навч. посібник / В. В. Прохорова, О. Ю. Давидова. – Х. : Вид-во Іванченка І.С., 2018. – 275 с.*

Практичне заняття №4

Організація трудових процесів і робочих місць

1. Трудовий процес.
2. Організація праці.
3. Організаційні форми праці
4. Організація і обслуговування робочих місць.

Література

1. *Петров В. М. Організація виробництва та планування діяльності на підприємствах АПК: навч. посібник / В. М. Петров / Харк. нац. аграр. унт. – Х.: Майдан, 2016. – 362 с.*
2. *Прохорова В. В. Організація виробництва : навч. посібник / В. В. Прохорова, О. Ю. Давидова. – Х. : Вид-во Іванченка І.С., 2018. – 275 с.*

Практичне заняття №5 **Організація виробничого процесу в часі**

1. Виробнича структура та її види.
2. Просторове розташування підприємства.
3. Виробничий цикл.

Література

1. *Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. та ін. Організація і планування сільськогосподарського виробництва: підруч. / Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 456 с.*
2. *Організація і планування сільськогосподарського виробництва: навч. посіб. / Зрібняк Л. Я., Ільчук М. М., Коновал І. А. та ін. – К. : ЗАТ «Нічлава», 2012. – 304 с.*

Практичне заняття №6 **Нормування праці**

1. Вимірування праці.
2. Аналіз трудових процесів і затрат робочого часу.
3. Методи аналізу затрат робочого часу.
4. Поняття про нормативи праці, вимоги до них.
5. Методи нормування праці.

Література

1. *Петров В. М. Організація виробництва та планування діяльності на підприємствах АПК: навч. посібник / В. М. Петров / Харк. нац. аграр. унт. – Х.: Майдан, 2016. – 362 с.*
2. *Прохорова В. В. Організація виробництва : навч. посібник / В. В. Прохорова, О. Ю. Давидова. – Х. : Вид-во Іванченка І.С., 2018. – 275 с.*

Практичне заняття №7 **Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції**

1. Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції
2. Організація і планування підготовки виробництва нової продукції
3. Методи переорієнтації підприємства на випуск нової продукції та економічна оцінка доцільності впровадження нової продукції.

Література

1. *Васильков В.Г. Організація виробництва: навч. посіб. / В. Г. Васильков –2-ге вид. – К. : КНЕУ, 2008. – 524 с.*
2. *Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. та ін. Організація і планування сільськогосподарського виробництва: підруч. / Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 456 с.*

Практичне заняття №8 **Організація допоміжних виробництв**

1. Організація ремонтної служби підприємства
2. Організація енергетичного господарства підприємства
3. Організація інструментального господарства

Література

1. *Організація виробництва: [навчальний посібник] / [Г.Є. Мазнев, С.М. Калініченко, І.С. Щербакова, О.В. Грідін]; за ред. Г.Є. Мазнева. – [вид. 2-ге випр. і доп.]. – Харків: Вид-во «Майдан», 2013. – 604 с.*
2. *Петров В. М. Організація виробництва та планування діяльності на підприємствах АПК: навч. посібник / В. М. Петров / Харк. нац. аграр. унт. – Х.: Майдан, 2016. – 362 с.*

Практичне заняття №9

Організація обслуговуючих господарств

1. Організація складського господарства підприємства
2. Завдання і структура складського господарства
3. Організація транспортного господарства підприємства

Література

1. *Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. та ін. Організація і планування сільськогосподарського виробництва: підруч. / Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 456 с.*
2. *Організація і планування сільськогосподарського виробництва: навч. посіб. / Зрібняк Л. Я., Ільчук М. М., Коновал І. А. та ін. – К. : ЗАТ «Нічлава», 2012. – 304 с.*

Практичне заняття №10

Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції.

1. Управління якістю продукції на підприємстві
2. Управління якістю продукції, робіт, послуг. Система якості
3. Суть і система показників якості продукції
4. Концепція загального управління якістю

Література

1. *Васильков В.Г. Організація виробництва: навч. посіб. / В. Г. Васильков –2-ге вид. – К. : КНЕУ, 2008. – 524 с.*
2. *Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144*
3. *Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. та ін. Організація і планування сільськогосподарського виробництва: підруч. / Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 456 с.*
4. *Організація і планування сільськогосподарського виробництва: навч. посіб. / Зрібняк Л. Я., Ільчук М. М., Коновал І. А. та ін. – К. : ЗАТ «Нічлава», 2012. – 304 с.*

6. Самостійна робота

Самостійна робота при вивченні дисципліни "Організація виробництва" полягає у здійсненні таких видів робіт:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних та семінарських занять);
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;
- реферування (виконання не більше одного реферату кожним студентом),
- відповіді на запитання і самостійне формулювання запитань до навчальної теми;
- виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до модульних і комплексних контрольних робіт, ректорських контрольних робіт;
- підготовка доповідей на науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених.

При планування СРС використовуються такі норми витрат часу:

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин		Форми контролю	
		д.ф.н.	з.ф.н.	д.ф.н.	з.ф.н.
1	2	3	4	5	6
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	10		Опитування	Опитування на лекціях, практичних консультаціях, екзамені
2.	Підготовка до практичних занять та модульного контролю	15		Розв'язання задач	
3.	Опрацювання тем, винесених на самостійну підготовку, в тому числі конспектування за заданим планом	12		Опитування, реферати	
4.	Підготовка до іспиту	30		Перевірка	
5.	Виконання тестових завдань та розв'язання задач	11		Перевірка	
6.	Підготовка індивідуального завдання	10		Перевірка	

Формою контролю опрацювання тем, що їх винесено на СРС, є підготовка створення презентацій чи реферату, обговорення на практичних заняттях.

7. Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання (далі – ІЗ) з дисципліни "Організація виробництва" виконується кожним студентом з метою закріплення отриманих знань та практичних навичок здійснювати аналітичні розрахунки.

Виконання ІЗ є необхідною умовою допуску студента до семестрового контролю. На виконання індивідуального завдання відводиться 10 годин із обсягу годин на самостійну роботу.

Виконання ІЗ є необхідною умовою допуску студента до семестрового контролю. На виконання індивідуального завдання відводиться 10 годин із обсягу годин на самостійну роботу.

Кожен студент обирає наступні варіанти видів ІЗ:

- підготовка доповідей на науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених.
- виконання презентацій на одну з тем, передбаченою робочою програмою дисципліни;

Вимоги до тез доповідей:

Встановлюються індивідуально, в залежності від вимог програми конференції (тематика тез доповідей узгоджується з лектором).

Вимоги до презентації:

Інформаційні слайди мають містити таку інформацію:

- тема;
- план;
- література, інтернет-ресурси;
- діаграми, графіки, таблиці;
- визначення;
- висновки;
- інші необхідні текстові матеріали

Презентація не повинна бути монотонною і громіздкою (оптимально — це 13– 20 слайдів).

Оформлення текстової інформації на слайді:

Для заголовків варто використовувати напівжирний шрифт. Курсив можна використати для логічного наголосу, зокрема, на формулюванні основних положень, означень тощо. Для основної інформації слід використовувати «прямий» звичайний шрифт. Слід уникати використання більше двох різних шрифтів на одному слайді. Бажано використовувати єдиний стиль шрифту для всієї презентації. Найдрібніший для тексту презентації — шрифт 22 кеглю.

Під час оформлення презентації краще використовувати такі шрифти:

- Arial
- Comic Sans MS
- Courier – Georgia
- Tahoma
- Times New Roman
- Verdana.

Орієнтовний перелік тем для виконання презентацій:

Тема 1. ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА

Тема 2. ВИРОБНИЧІ СИСТЕМИ

Тема 3. ФОРМИ ТА ТИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Тема 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ТРУДОВИХ ПРОЦЕСІВ І РОБОЧИХ МІСЦЬ

Тема 5. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО ПРОЦЕСУ В ЧАСІ

Тема 6. НОРМУВАННЯ ПРАЦІ

Тема 7. КОМПЛЕКСНА ПІДГОТОВКА ВИРОБНИЦТВА ДО ВИПУСКУ НОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Тема 8.ОРГАНІЗАЦІЯ ДОПОМІЖНИХ ВИРОБНИЦТВ

Тема 9.ОРГАНІЗАЦІЯ ОБСЛУГОВУЮЧИХ ГОСПОДАРСТВ

Тема 10. ОРГАНІЗАЦІЙНО – ВИРОБНИЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТА КОНКУРЕНТНОПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ

8. Засоби для проведення поточного та підсумкового контролю

Методами контролю навчальних досягнень студента протягом вивчення дисципліни "Організація виробництва" є поточний, модульний та семестровий контроль.

Поточний контроль реалізується у формі експрес-опитування, оперативного контролю на лекційних, семінарських (практичних), тестування, виступів на семінарських заняттях, перевірка та захист домашніх практичних завдань, рефератів, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Поточна аудиторна діяльність студента оцінюється за чотирибальною (національною) шкалою.

Виступи на практичних (семінарських) заняттях оцінюються наступним чином:

На "відмінно" оцінюється відповідь, яка відповідає наступним вимогам: студент виявив глибоке і всебічне знання програмового матеріалу, повністю володіє економічними термінами, вмів пов'язувати теоретичний матеріал з практикою, під час відповіді подав розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми; навів повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних та маркетингових категорій та законів; самостійно зробив логічні висновки і узагальнення; продемонстрував здатність висловлювати та аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на дане питання.

На "добре" питання оцінюється, якщо: студент, який виявив повні знання програмового матеріалу, засвоїв основну і знайомий з додатковою літературою, вільно оперує економічними термінами, під час відповіді допустив неточності, які може виправити або при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені помилки під час визначення окремих понять чи теоретичних концепцій у галузі маркетингу.

На "задовільно" оцінюється відповідь, якщо студент виявив знання основного програмового матеріалу, володіє економічними термінами, відповів на питання по-суті, але під час відповіді допустив помилки або висновки, зроблені під час відповіді, не відповідають правильним чи загальноновизнаним.

На "незадовільно" оцінюється відповідь, якщо її характер дає підставу стверджувати, що студент неправильно зрозумів зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповів на нього по-суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.

При проведенні практичних занять необхідним є виконання в повному обсязі аудиторної роботи, обов'язкових домашніх завдань, тестового опитування.

Оцінювання практичних завдань здійснюється наступним чином:

На "відмінно" оцінюється правильно вирішена задача з застосуванням необхідних формул та відповідними поясненнями.

На "добре" оцінюється задача, якщо застосований правильний метод вирішення, проте відповідь є нечіткою.

На "задовільно" оцінюється задача, рішення якої не доведене до логічного завершення, або відповідь є невірною.

На "незадовільно" дане завдання оцінюється в тому випадку, якщо до вирішення задачі застосований цілком невірний підхід, або студент не приступив до вирішення задачі.

Критерії оцінювання тестових завдань:

На "відмінно" оцінюється 80%-100% правильних відповідей.

На "добре" оцінюється 60%-70% правильних відповідей.

На "задовільно" оцінюється 40%-50% правильних відповідей.

На "незадовільно" оцінюється менше 40% правильних відповідей.

Студент, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Самостійна студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Індивідуальна робота (індивідуальне завдання) оцінюється за чотирибальною (національною) шкалою наступним чином:

На "відмінно" оцінюється робота, в якій всі завдання виконані правильно.

На "добре" оцінюється робота, в якій студент припустився помилки при вирішенні однієї задачі.

На "задовільно" оцінюється робота, в якій студент припустився помилок при вирішенні двох задач.

Модульний (міжсесійний) контроль проводиться 1 раз на семестр (та включає проведення контрольної роботи за всіма темами змістовного модуля).

Результати контрольного заходу студента, який не з'явився на нього, також оцінюються "незадовільно" незалежно від причини. Відпрацювання контрольного заходу є обов'язковим.

Підсумкова оцінка за модульний контроль визначається як середньозважений бал за підсумками аудиторної роботи та контрольної роботи.

Підсумковий (семестровий) контроль визначаються навчальним планом. Для дисципліни "Організація виробництва" формою такого контролю є екзамен.

Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання навчальної дисципліни

"Організація виробництва"

АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА, в т.ч. індивідуальна робота			САМОСТІЙНА РОБОТА (ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ)	ЕКЗАМЕН
Модульний контроль				
Лекційні, семінарські (практичні), заняття	Лекційні, семінарські (практичні) заняття	Контрольний захід (контрольна робота)		
T1-T4	T5-T10	T1-T10		
середне- арифметичне оцінок за національною шкалою	середне- арифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	Оцінка за націонал ьною шкалою
k ₁ =0,2		k ₂ =0,2	k ₃ =0,2	k ₄ =0,4

Отриманий середньозважений бал з дисципліни переводиться у національну шкалу, 100-бальну шкалу та шкалу ЄКТС за загальним правилом.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

Інтервал на шкалу	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Відсоток студентів, які успішно склали сесію (без перескладання)	Рівень компетент ності	Оцінка за національною шкалою	
					для екзамену, курсowego проекту (роботи), практики	для ПМК/ заліку
4,51-5,00	90 – 100	A	10	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
4,01-4,50	82-89	B	25	Достатній (конструкти вно-	добре	
3,51-4,00	75-81	C	30			

				варіативний)		
3,16-3,50	69-74	D	25	Середній (репродуктивний)	задовільно	
2,51-3,15	60-68	E	10			
1,51-2,50	35-59	FX	-	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0,00-1,50	0-34	F			незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Методичне забезпечення

До методичного забезпечення навчальної дисципліни входять:

- 1) дидактичні роздаткові матеріали (схеми, діаграми, зразки тощо);
- 2) методичні вказівки до виконання практичних, семінарських занять, самостійної, індивідуальної роботи студентів.
- 3) пакети завдань модульного контролю та завдань контролю й самоконтролю знань.

9. Рекомендована література

а) базові джерела:

Література

1. Організація виробництва : підручник / А. І. Яковлев [та ін.] ; ред.: А. І. Яковлев, С.П.Сударкіна, М. І. Ларка ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : НТУ "ХПІ", 2016. 436 с.
2. Організація виробництва : навч. посібник / В. В. Прохорова, О. Ю. Давидова. Х. : Вид-во Іванченка І.С., 2018. 275 с.
3. Організація виробництва: підручник. Яковлев А. І. [та ін.]; ред. А. І. Яковлев, С.П.Сударкіна, М. І. Ларка Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. Харків: НТУ «ХПІ», 2016. 436 с.
4. Петренко К.В., Скоробогатова Н. Є. Економіка і організація виробництва: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за технічними та інженерними спеціальностями. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 177с. URL https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/27463/1/Ekonomika_i_organiz_vyrob.pdf
5. Кравченко Т.В., Онисенко Т.С. Організація виробництва: практикум. К. ВПЦ «Київський університет», 2017. 191 с.
6. Шеленко Д. Напрямки підвищення результативності виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств. «Соціально-економічний розвиток регіону: сучасні реалії та перспективи»: монографія / за ред. д.е.н., проф. Н.І.Пилипів, к.е.н., доц. В.В.Стефініна, 2017. С. 238-250.
6. Організація виробництва: [навчальний посібник] / [Г.Є. Мазнев, С.М. Калініченко, І.С. Щербакіна, О.В. Грідін]; за ред. Г.Є. Мазнева. – [вид. 2-ге випр. і доп.]. – Харків: Вид-во «Майдан», 2013. – 604 с.
7. Петров В. М. Організація виробництва та планування діяльності на підприємствах АПК: навч. посібник / В. М. Петров / Харк. нац. аграр. унт. – Х.: Майдан, 2016. – 362 с.
8. Прохорова В. В. Організація виробництва : навч. посібник / В. В. Прохорова, О. Ю. Давидова. – Х. : Вид-во Іванченка І.С., 2018. – 275 с.
9. Васильков В.Г. Організація виробництва: навч. посіб. / В. Г. Васильков –2-ге вид. – К. : КНЕУ, 2008. – 524 с.
10. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144
11. Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. та ін. Організація і планування сільськогосподарського виробництва: підруч. / Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 456 с.
12. Організація і планування сільськогосподарського виробництва: навч. посіб. / Зрібняк Л. Я., Ільчук М. М., Коновал І. А. та ін. – К. : ЗАТ «Нічлава», 2012. – 304 с.
- 13.

б) допоміжні джерела:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-ІУ: Редакція від 19.01.2012.
2. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2005, ДК 009:2010.
3. Класифікатор організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2004.
4. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
5. Концепція національної стратегії соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

12. Інформаційні ресурси

1. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/>
2. Державна установа "Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України" URL: <http://www.smida.gov.ua>
3. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку URL: <http://www.ssmc.gov.ua>
4. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua/>
5. ДСТУ 3415-96 Система сертифікації УкрСЕПРО. Реєстр системи.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА

Методичні рекомендації
Укладач *У.В. Росола*

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб`єкта видавничої справи до
державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 6984 від 20.11.2019 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600 м. Мукачево, вул. Ужгородська. 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>